

Theater: Tagfish, Berlin.

© Berlin

Theater zonder acteurs maar met zeven schermen op scène, voor de rest geen levende ziel. Het zijn alleen de rastechneuten onder de toeschouwers die bij de aanvang van Tagfish (* * *) niet door scepsis overvallen worden. Die terughoudendheid is volkomen overbodig, want Berlin pakt uit met een innemende en inspirerende voorstelling.*

Theatercollectief Berlin zet deze keer zijn tanden in het Ruhrgebied. De vroegere parel op de kroon van het Wirtschaftswunder is geworden tot een achtergesteld gebied met enkel nog leegstand en vervallen sites. Het is geen goed nieuws als een regio van *moneymaker* tot werelderfgoed degradeert.

De Duitse nationale trots dicteert dat die vergane glorie een nieuwe bestemming moet krijgen. Stadsplanners, architecten, lobbyisten en de vakpers komen in beweging. Als er een sponsor gevonden wordt in de persoon van sjeik Hani Yamani lijkt de realisatie van de Creative Village, de natte droom van elke urbanist, een feit. Maar ... veel koks bederven de brij. In plaats van knopen door te hakken, palaveren de beleidsmakers eindeloos over procedures, besluitvormingsstructuren, modaliteiten, preambules, communicatiestrategieën. Af en toe serveren ze een filosofisch zijsprongetje als toemaatje.

Tot meer dan het opwekken van een verbale storm in een glas water zijn deze nette heren niet in staat. *Tagfish* etaleert sprekend het totale immobilisme waar de moderne vergadercultuur in uitmondt. Een universeel thema, zo zegt Yves Degryse, een van de drijvende krachten achter Berlin: "Daarover gaat *Tagfish*: over de eindeloze besluiteloosheid van mensen die een idee hebben, in principe akkoord gaan, maar door regelnevel, bureaucratie en externe trekkrachten niet tot iets komen. Daarmee snijden we een universeler thema aan dan enkel die ene plek in de stad Essen in Noordrijn-Westfalen. Vanwege die herkenbaarheid gaan we deze voorstelling ook in Azië spelen."

De mislukte reconversie van onze Limburgse mijnen, *Roger & Me* van Michael Moore, de verzanding van de huidige regeringsonderhandelingen, ... aan raakpunten met de realiteit ontbreekt het *Tagfish* niet.

Millimeterwerk

Berlin heeft inmiddels een stevige reputatie op het gebied van documentair theater opgebouwd. Deze keer is er gekozen voor de strakke vorm van een videoconferentie. Het is een technisch hoogstandje om de acht computers synchroon te laten werken. Millimeterwerk, zeg maar, want bij de minste hapering gaat het concept de mist in.

De vorm, de multimediale middelen en het scènebeeld van *Tagfish* ogen op het eerste gezicht koel en afstandelijk, maar die klinische indruk schuift snel van de toeschouwer af. Het statige mannenkoor dat af en toe over de stills van de verlaten mijnlocatie schuift, zorgt zelfs voor een nostalgische toets. *Sic transit gloria mundi*.

De personages worden geprojecteerd op de hoge rug van de stoelen die omheen de ovalen vergadertafel staan. Door de exacte timing en prosodie van de gesproken interactie, de smeulige mengeling van het Engels en het Duits, en de grappige technische gimmicks lijkt het alsof alles zich live op het podium afspeelt. Zelfs zonder mensen op scène ontbreekt het niet aan spontaneïteit en geloofwaardigheid.

Voor wie er na afloop mocht aan twijfelen, de personages zijn, op een na, geen acteurs, maar mensen die in het gewone leven effectief de functie uitoefenen waarmee ze in het theaterproject zijn gestapt. Al is het moeilijk te geloven, ook de idee van de sjeik die zijn oog op het door Unesco beschermde Zollverein heeft laten vallen, is niet fictief, zo bezweert Degryse ons. Het hele reconversieproject loopt momenteel zelfs nog, al heeft de sjeik nog steeds het contract niet ondertekend.

De realiteit kan vreemder lijken dan fictie.

Internationals

Met *Tagfish* vat Berlin een nieuwe cyclus aan. *Horror Vacui* is de voortzetting van de Holoceen-cyclus, die eigenzinnige stadspportretten bracht van achtereenvolgens Jeruzalem, Iqaluit, Bonanza en Moskou. In de toekomst staat Rio de Janeiro op het programma.

De nieuwe reeks zal de vorm van tafelgesprekken aannemen. Aan de basis voor deze samengestelde ontmoetingen ligt alweer de intentie om mensen lang en vaak te interviewen. Daar kunnen de deelnemers aan *Tagfish* van meespreken. Zij werden aan vier gespreksrondes van anderhalf uur onderworpen.

Jan De Smet

De voorstelling is boventiteld in het Nederlands.

Speellijst www.berlinberlin.be

<http://knack.rnews.be/nl/actualiteit/opinie/recensies/jan-de-smet/theater-tagfish-berlin/opinie-1194831567535.htm>